

ПОЛІТИЧНА ЕЛІТА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Політика є складовою життя будь якої країни. Але щоб політика була вдалою потрібні спеціально навчанні люди, які б і вирішували всі питання в політичній сфері. Саме так і утворилася політична еліта. Політична еліта будь якої країни є невід'ємною складовою внутрішньо-політичного та зовнішньо-політичного життя держава. В усі часи потрібні були люди (так звана меншість) які б керували більшістю. Ще давньогрецький вчений Платон виділив ідею, що ідеальна держава це та, де філософи керують країною і кожен займається своєю справою: воїни -воюють, філософи -керують державою, а землероби -обробляють землю. Але на превеликий жаль багато людей не цікавить політична ситуація в країні і вони не ходять на вибори, напевно цим і можна пояснити те що до влади приходять багато не компетентних людей, які не є професіоналами. Проблема політичної еліти завжди була актуальною в Україні від часів Київської Русі і до сьогоднішнього часу, що це за політична еліта, яка вже четвертий рік не може стабілізувати економіку країни і найголовніше вирішити конфлікт на Донбасі. В 2019 році будуть вибори президента і від того, хто стане новим президентом залежить чи Україна і далі буде втрачати позиції чи почне наздоганяти провідних країн світу. В статі ми спробуємо з'ясувати хто з політиків зараз має найбільшу підтримку народу і хто насправді є тим, хто виконує волю народу.

Метою дослідження є з'ясувати роль політичної еліти в політичній системі України.

Постановка завдань. Для висвітлення даної проблеми ми ставимо наступні завдання:

- розкрити сутність поняття « політична еліта»
- проаналізувати критерії формування політичної еліти
- визначити топ-5 кандидатів в президенти України

Стан дослідження проблеми. Над даною проблемою працювали такі дослідники як: М. Михальченко, Д. Видрін, А. Пахарев.

Виклад матеріалу. Багато вітчизняних політологів вважають, що сучасна політична еліта, яка виникла на теренах колишнього СРСР, формувалася за «номенклатурним принципом», а також має досить «клановий характер поведінки». Д. Видрін та Д. Табачник так оцінюють українську політичну еліту:

«Молода Україна - держава без політичної еліти. Здобувши державну незалежність і суверенітет 1991 року, Україна виявилася, напевне, найбільшою в світі країною, яка не мала політичної еліти. Владний конгломерат із колишніх партійних функціонерів і колишніх політичних дисидентів можна було б назвати переділітою. Рівень політичної кваліфікації, загальної і правової культури, характер професійного і життєвого досвіду і т. д. не дозволяють віднести ранній український істеблішмент до класу повноцінної еліти».

Існуюча політична еліта України сформувалася трьома шляхами:

- 1) як наслідок добору та розстановки кадрів правлячої до 1991 року КПРС;
- 2) як наслідок активного чи пасивного опору тоталітарно-колоніальному правлінню;
- 3) як результат входження до політики нових груп та громадських діячів, безпосередньо не пов'язаних ні з комуністичним режимом, ні з опором йому.

І. Мигович відзначає неоднорідність, пістрявість, не завжди компетентність української правлячої верхівки, і виділяє ті основні групи, які входять до неї:

- колишні партійні, державні, господарські керівники;
- вихідці з мистецько-наукових та інших кіл інтелігенції;
- відкриті ідейні противники комуністичного устрою (колишні політв'язні, дисиденти, члени їх сімей);
- вітчизняні підприємці, банкіри, комерсанти;
- кар'єристи-демагоги.

Політична еліта - внутрішньо-єдина соціальна сукупність осіб, яка складає меншість, але виступає суб'єктом підготовки та прийняття важливих стратегічних рішень у сфері політики. Політичну еліту в Україні умовно можна поділити на «стару» і «нову». Домінуючою при цьому за кількістю, обсягом влади, повноважень є саме «стара» еліта – колишні партійні лідери, державні службовці, комсомольські працівники й активісти. Ця частина еліти і дотепер має вагомі переваги перед «молодою» елітою, тією, що лише формується, насамперед завдяки своїй теоретико-практичній підготовці, а понад усе – досвіду організаційно-господарської роботи.

Загалом до політичної еліти в Україні можна зарахувати сьогодні не більше трьох – п'яти тисяч лідерів, активістів, державних і громадських діячів. Після загальнонародних останніх виборів, разом зі зміною влади виникло і питання, хто має бути при владі. Звичайно, значну частину нинішніх можновладців поповнять переможці виборів, але фізично їхньої кількості недостатньо для обіймання всіх посад у структурі влади. Разом з тим принципи декларовані новою владою і зазіглила в своєму часі спроба «люстрації», яка мала на меті усунути від влади старий номенклатурний апарат, встановлюють певні обмеження і вимоги до нової політичної еліти України.

Один з таких принципів – «бізнес і влада повинні бути роздільні». Лише він відкидає значну кількість можливих претендентів. Наведемо одне з висловлювань про колишню еліту: «Сучасна політична еліта України - це швидше, не політики, а бізнесмени, які вклали значні ресурси в отримання влади, і намагаються максимально швидко повернути гроші та отримати дивіденди. У переважній більшості випадків українська політична еліта не бачить довгострокової перспективи, а має за найпріоритетніше завдання максимальне вирішення власних чи корпоративних інтересів за час перебування при владі».

Другий принцип сформований владою – «у нас можуть працювати чесні професіонали незалежно від приналежності до партій чи певних політичних груп», депо послаблене обмеження для колишніх чиновників.

Третій принцип – «у владу повинні прийти нові обличчя» є чи на найбільш проблемним.»

В сучасних українських політиків чи бізнесменів стиль мислення і підхід до вирішення питань багато в чому передбачає домінування особистих, кланових та корпоративних інтересів над національними. Якщо у випадку конкретного бізнесмена домінування корпоративних інтересів є нормальним явищем, то для політика, це може означати зраду національних інтересів в угоду власній чи корпоративній користі». Не слід забувати, що до політичної еліти крім влади як такої, входить і опозиція, яка повинна бути протиставленням владі і викривати недоліки у її роботі. На жаль, на даний час стійкої опозиції з вираженими лідерами ще не існує.

Як вже було сказано, чергові вибори президента відбудуться 31 березня 2019 року і кому, як не політичним лідерам балатуватись в президенти. Однак вже кандидати не дрімають і активно ведуть свої виборчі компанії на які витрачають шалені гроші. Сайт «24» проаналізував якими були рейтинги кандидатів 2014 року і як вони змінилися сьогодні. Дослідження було проведене з 28 вересня по 16 жовтня, яке базується на опитуванні 13084 респондентів. З цього опитування можна виділити топ -5 політичних лідерів. Перше місце займає Юлія Тимошенко, за неї віддали свій голос 18.9% опитаних людей. Юлія Володимирівна не нове обличчя в політиці, з 1997 року вона народний депутат України і є

лідером політичної партії «Батьківщина». Вона двічі обіймала пост прем'єр-міністра, але за весь цей час вона нічого не зробила для України. На другому місці як на диво Володимир Зеленський, за нього віддали свій голос 10.7% опитаних. Напевно більшість людей бачили фільм «Слуга народу» і голосували опираючись на фільм. Дуже жаль, але фільм і реальне життя є не сумісними речами і якщо в фільмі завжди щасливий кінець то в житті все навпаки. Володимир має юридичну освіту, але він ніколи не працював за фахом і віддавати країну в руки коміка це просто не розумно з нашого боку. Третю позицію займає нинішній президент Петро Порошенко, він має 9.9 % голосів. Перед виборами Петро Олексійович багато чого обіцяв, але він не виконав і малої частини обіцяного з передвиборчої компанії 2014 року. Навряд чи потрібно голосувати на виборах за ту людину, яка була при владі і нічого не зробила. Четверте місце посідає Анатолій Гриценко, в нього також 9.9% голосів. Він є лідером партії «Громадянська позиція». Зараз є народним депутатом і міністром оборони України, в політиці також є особою не новою. І п'ятеро місце займає Юрій Бойко, він набрав 9.8 % голосів, він є лідером «Опозиційного блоку». Це лише мала частина політичних лідерів. Віримо, що в майбутньому знайдеться людина, яка зможе змінити нашу країну і направити в правильне русло.

Висновки. Отже, з огляду на вище сказане можна сказати що політична еліта є важливим компонентом політики. Вона представляє державу на між державних заходах а також керує країною і визначає основні напрями зовнішньої політики. В статті ми вяснили хто така політична еліта і чим вона займається. Ми з'ясували основну класифікацію політичної еліти та розібрали критерії формування. На нашу думку політичною елітою не народжуються, а нею стають в процесі духовного і морального розвитку. Зараз набагато простіше потрапити до лав еліти, тому що вже не важливим критерієм є твої спадкові статуси, а цінується розум та освіта. М. Вебер в своїй праці «Політика чи покликання» сказав: «Лише хто впевнений, що світ він не здригнеться, якщо з його точки зору світ стане занадто дурним чи занадто підлий для того, що він хоче йому запропонувати, лише той хто всупереч всьому може сказати «І все таки» лише той має покликання до політики і може стати політичною елітою, але нажаль в Україні таких діячів дуже мало.

Література

1. Гончарук, Т. В. Філософські проблеми державного управління : навч. посіб. / Т. В. Гончарук, М. І. Гурик, М.Л. Шумка: відп. за вип. Т.В. Гончарук.- Тернопіль : Економічна думка, 2015. 272 с.
2. Гончарук-Чолач Т.В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018. 250 с.
3. Гурик, М. І. Українська політична еліта: історичний огляд і перспективи розвитку // Інтелігенція і влада. – Одеса : Астропринт, 2006. С. 67-73.
4. Гурик, М. «Каста луччих людей» у соціально-філософському вченні Дмитра Донцова [Електронний ресурс] / Мирослава Гурик, Михайлина Шумка // Наукові записки Національного університету Острозька академія. – 2011. – Вип.8. С. 36-46.
5. Гурик М. І. Шумка М. Л. Трансформація специфічних ознак патерналізму в умовах децентралізації в Україні. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/29229>
6. Сліпець П. Політичні цінності: теорія і методологія пізнання та реалізації : / П. Сліпець .- К.: Знання України , 2009. 251с.
7. Музика О. Політичні цінності в системі ціннісної регуляції розвитку особистості / О. Музика // Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави : Зб. наук. праць / За заг. ред. М. Слосаревського . - К.: Міленіум , 2008.- Вип. 8. С. 2009-218.
8. Рудич Ф. М. Політологія: Підручник для вищ. навч. закл. 2-е вид.- К.:Либідь, 2016.С.169.